

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Pesticider/Kemikalier
J.nr. MST-629-00035
Ref. MOMWE/AE/RDH
Den 17. april 2007

3. Partskonference under Stockholmkonventionen om persistente organiske forureningsstoffer, Dakar, Senegal den 30. april – 4. maj 2007, samt forberedende møde hertil om etablering af en overholdelsesmekanisme.

Baggrund

Stockholmkonventionen om persistente organiske forureningsstoffer (POP-stoffer) blev underskrevet i Stockholm den 22. maj 2001 og trådte i kraft den 17. maj 2004. Konventionens besluttende forsamling er partskonferencen, hvor konventionens parter mødes og træffer beslutning om konventionens videre udvikling og det løbende arbejde. Konventionen regulerer indtil videre 12 stoffer i annekserne A, B og C, som omfatter: A: Forbud (9 stoffer), B: Begrænsning (1 stof – DDT) og C: Reduktion/eliminering af utilsigtet produktion (fire stoffer, herunder dioxiner). To af stofferne er omfattet af både annekset A og C. Siden konventionens ikrafttræden er 10 nye stoffer blevet nomineret til optagelse. De er under vurdering, og forventes at blive diskuteret på COP 4 i 2009.

Den tredje partskonference (CoP3) afholdes den 30. april – 4. maj i Dakar, Senegal, med et formøde om etablering af en overholdelsesmekanisme for konventionen den 25. – 27. april.

Der er tre centrale miljøkonventioner, som regulerer kemikalier. Udover Stockholmkonventionen er det Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke om visse farlige kemikalier og pesticider i international handel og Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende overførsel af affald og bortskaffelsen heraf. Der foregår i øjeblikket en proces, som har til formål at styrke samarbejdet og koordinationen mellem konventionerne.

Centrale emner på CoP3

De vigtigste emner på partskonferencens dagsorden vil være

- a) Anvendelse af DDT
- b) Reduktion eller eliminering af udslip fra affald
- c) Teknisk assistance
- d) Finansielle ressourcer
- e) Effektivitetsvurdering af konventionen
- f) Ikke-overholdelse af konventionen (non-compliance)
- g) Synergier - samarbejde og koordination - mellem de kemikalierrelaterede konventioner

Teknisk assistance, effektivitetsvurdering og ikke-overholdelse af konventionen forventes at kræve de mest omfattende forhandlinger. Der forventes at blive nomineret yderligere stoffer til optagelse under konventionen senere i år, men ikke på selve partskonferencen.

Dansk holdning

De danske holdninger er i generel overensstemmelse med EU-holdningerne på områderne.

a) Anvendelse af DDT

Ifølge konventionen er parterne forpligtede til at søge at begrænse anvendelsen af DDT, og til at informere sekretariatet om deres anvendelse af stoffet. Indtil nu er det kun få parter, der har informeret sekretariatet om anvendelse. Parterne skal hvert tredje år vurdere behovet for stadig anvendelse af DDT. Visse lande ser det stadig som nødvendigt at anvende DDT til malariabekæmpelse, mens andre lande har haft succes med alternative metoder. Det er bredt anerkendt, at der er situationer, hvor der endnu ikke er egnede alternativer til DDT, hvilket bl.a. Verdenssundhedsorganisationen WHO har givet udtryk for. For at kunne nedbringe brugen af DDT, vurderes der at være behov for et udbredt samarbejde med bl.a. WHO og for en større indsats på en række områder, bl.a. indenfor forskning og udvikling i alternative midler og metoder. En del af ressourcerne hertil kan og bør komme fra den finansielle mekanisme, GEF, men der vurderes også at være behov for tilførsel af yderligere midler fra andre relevante kilder, herunder organisationer og agenturer.

Danmark arbejder for

- *at den målrettede indsats for at nedbringe anvendelsen af DDT fortsætter, herunder at konventionens sekretariat arbejder tæt sammen med WHO, GEF og relevante aktører*
- *en effektiv, regelmæssig evaluering af behovet for anvendelsen af DDT.*

b) Reduktion eller eliminering af udslip fra affald

Partskonferencen skal på dette møde tage stilling til, om - og i givet fald hvordan - beslutninger om vejledende grænseværdier for POP-stoffer i affald, som er vedtaget på Baselkonventionens partskonferencer i 2005 og 2006, skal anvendes under Stockholmkonventionen. Retningslinierne vedrører først og fremmest grænseværdier for, hvornår affald kan karakteriseres som havende et lavt indhold af POP-stoffer, hvilket er vigtigt i relation til behandling af affaldet. Baselkonventionen forventes at arbejde videre med området, i takt med at der opnås ny viden.

Danmark arbejder for

- *at alle lande opfordres til som minimum at overholde de foreløbige grænseværdier*
- *at Partskonferencen tager sagen op igen på kommende partskonferencer i lyset af det videre arbejde under Baselkonventionen.*

c) Teknisk assistance

Det centrale element i drøftelserne om teknisk assistance vil vedrøre oprettelsen af regionale og sub-regionale centre for kapacitetsopbygning og teknologioverførsel. Der er tale om et område som overlapper andre emner, som skal drøftes på partskonferencen, blandt andet teknisk assistance gennem den finansielle mekanisme, GEF, en proces om vurdering af behovet for økonomisk assistance hos udviklingslandene, samt udarbejdelse og implementering af nationale handlingsplaner.

Antallet af centre bør være begrænset, og centrene bør være strategisk placeret og have tilstrækkelige ressourcer og ekspertise til at varetage opgaven. Der bør anvendes eksisterende centre/institutioner, gerne velfungerende centre etableret under Baselkonventionen, af hensyn til ressourceanvendelse og synergi i arbejdet på kemikalieområdet.

Danmark arbejder for

- *et begrænset antal strategisk placerede centre med høj faglig ekspertise og effektiv drift, hvor muligt etableret på eksisterende centre for at sikre ressourceeffektivitet og synergi på kemikalieområdet.*

d) Finansielle ressourcer

Der er tre centrale emner under dette punkt. For det første selve varetagelsen af rollen som finansiel mekanisme. På den første partskonference blev det vedtaget, at den globale miljøfacilitet, GEF, indtil videre skal være den finansielle mekanisme. Visse u-lande foretrak en separat finansiel mekanisme, idet de var bekymrede for, om kemikalierne ville blive tilstrækkeligt prioriteret. Det blev derfor besluttet, at det på den anden partskonference skulle vurderes, om GEF fungerer tilfredsstillende som finansiel mekanisme. Denne vurdering blev overordnet positiv, men det blev vedtaget, at der skal ske en ny vurdering på den fjerde partskonference i 2009.

Det andet emne vedrører spørgsmålet om generel tilstrækkelig mobilisering af økonomiske midler til implementering af konventionen, også omtalt som "vurdering af behov" (needs assessment). Udviklingslandene, med Kina i spidsen, stod bag en beslutning på den anden partskonference om at opgøre behovet. Dette er imidlertid en meget vanskelig og ressourcekrævende opgave, da behovene i landene er meget forskellige, og det forudsætter en vurdering på landeniveau efter ensartede kriterier. Så længe der ikke er en klar metode for denne vurdering og for en samlet opgørelse af nødvendige økonomiske midler, kan opgørelser alene bruges vejledende, og der må stilles spørgsmålstegn ved, om ikke ressourcerne kan bruges bedre. Spørgsmålet bør derimod indgå i drøftelserne om den fremtidige udformning af nationale implementeringsplaner.

Det tredje område vedrører en igangværende revision af GEFs strategi for både POP-området og for generel kemikalieforvaltning. Danmark deltager meget aktivt i revisionen af GEF's POP strategi, dels gennem GEF Rådet, dels ved en ekspert i den centrale tekniske rådgivende komité. Det seneste udkast til revideret strategi er udmærket, og har fokus på meget konkrete tiltag til implementering af konventionen. Partskonferencen bør støtte denne linie.

Danmark arbejder for

- *at GEF permanent skal være konventionens finansielle mekanisme*
- *at en overordnet vurdering af behov for midler til implementering bliver af begrænset omfang, og at behovsvurdering fremover knyttes tæt til de nationale implementeringsplaner*
- *at partskonferencen tilkendegiver en positiv holdning til revisionen af GEF's strategi for POP'er hhv. kemikalier generelt.*

e) Effektivitetsevaluering af konventionen

En første evaluering af konventionens effektivitet skal finde sted på den fjerde partskonference i 2009. På det andet partsmøde i 2006 blev en proces sat i gang til udarbejdelse af kriterier for, hvad en sådan evaluering bør indeholde. Partskonferencen skal på denne konference fortsætte drøftelser om kriterierne for, hvordan effektivitetsevalueringen bedst foretages, og opnå enighed om en plan. Et af de elementer, der er foreslået, er en global monitoringsplan til måling af forureningsniveauet af POP-stoffer. Monitoringsplanen skal omfatte monitoringsdata fra alle dele af verden. En sådan plan kan potentielt blive meget omfattende. Den industrialiserede del af verden har adgang til store mængder af data via eksisterende monitoringsprogrammer, men tilsvarende findes ikke i u-landene, og det vil være meget omkostningskrævende at etablere sådanne programmer i alle dele af verden. Derfor skal der prioriteres, og det må sikres, at kun de essentielle sammenlignelige data kommer til at indgå i monitoringsplanen. Der skal samtidig opbygges et system til indsamling og vurdering af data, hvor det vil være centralt at indsamle data fra strategiske områder. På sigt bør der kunne anvendes data fra nationale implementeringsplaner. For at udbedre mangler i den regionale monitoring for u-landene, vil det være nødvendigt med finansiel støtte. Danmark vurderer, at det vil være vigtigt, at en vis del af den kan finansieres via GEF.

Danmark arbejder for

- *at der opbygges et hensigtsmæssigt system for regional og global monitoring på basis af essentielle data, hvor muligt ud fra eksisterende monitoringsprogrammer*
- *at det overvejes, hvordan informationerne i nationale implementeringsplaner og deres opdateringer på sigt kan anvendes til at evaluere effektiviteten af konventionen*
- *At partskonferencen opfordrer/vejleder GEF til at støtte tiltag som fremmer implementering af den kommende globale monitoringsplan.*

f) Ikke-overholdelse af konventionen

Ifølge konventionens artikel 17 skal der "så snart det er praktisk muligt" efter dens ikrafttræden udarbejdes procedurer og institutionelle mekanismer med henblik på at sikre, at parterne overholder konventionens bestemmelser. Etableringen af en overholdelsesmekanisme vil indebære, at der nedsættes en komité til vurdering af sager. Der har været forhandlet om en mekanisme på de to første partskonferencer, men uden resultat. På den anden partskonference blev det besluttet, at der så vidt muligt skulle vedtages en mekanisme på den tredje partskonference, og at der derfor skulle afholdes et separat formøde, hvor forhandlingerne kunne starte.

Forhandlinger om dette emne er traditionelt vanskelige. Der er meget forskellige holdninger til, hvordan en mekanisme skal se ud, især med hensyn til: 1) Hvor mange medlemmer komiteen skal have og hvordan de udvælges 2) hvilke konsekvenser ikke-overholdelse skal have, 3) åbenhed i komitéens arbejde og 4) hvem der skal have mulighed for at igangsætte behandling i komiteen. Praksis fra andre konventioner har vist, at igangsættelse ved sekretariatet ofte fungerer bedst.

Danmark arbejder for, at der etableres en overholdelsesmekanisme på partskonferencen, og for

- *at få etableret en komité bestående af et begrænset antal uafhængige medlemmer, som har beføjelser til at træffe beslutninger om konsekvenser*
- *at mulige konsekvenser ved overtrædelse både omfatter tiltag, som skal hjælpe den pågældende part, såvel som - i grove og/eller gentagne tilfælde - mere vidtgående tiltag*
- *at der bliver stor åbenhed omkring komitéens arbejde*
- *at overholdelsesmekanismen kan igangsættes af andre end parten selv, først og fremmest en anden part og konventionens sekretariat.*

g) Synergier - samarbejde og koordination mellem de 3 kemikalierelaterede konventioner

Der er efter opfordring fra Stockholmkonventionens anden partskonference etableret en proces med det formål at fremme samarbejde og koordination (synergier) mellem Rotterdamkonventionen og Baselkonventionen om affald. Arbejdet sker i en særlig arbejdsgruppe, og er baseret på beslutninger truffet på de seneste partskonferencer under de tre konventioner.

Processen er etableret i lyset af manglende opbakning til en tidligere synergi-proces, der er forløbet i de foregående år. Der var et ønske om en mere åben og gennemsigtig proces, som inddrog de forskellige konventioners partskonferencer på lige fod. På partskonferencen vil man drøfte resultatet af det første møde i arbejdsgruppen, afholdt i Espoo, Finland, den 26. – 28. marts 2007.

Danmark støtter processen og det videre arbejde, med henblik på

- *at fremme strukturændringer, der skal sikre en bedre udnyttelse af ressourcer og en bedre implementering af konventionerne i praksis, til gavn for miljø og sundhed.*
- *at få en fælles leder - Executive Secretary - for de tre konventioner, for større gennemslagskraft udadtil og en mere effektiv og koordineret administration indadtil.*

./. Dagsordenen for mødet vedlægges til orientering.